

Dingsdag

den 16 October.

Bij deze Courant behoort een Vervolg.

Antecedenten voor onze Tweede Kamer.**Redevoering van FOX, tot ondersteuning van een voorstel om het gedrag des bestuurs te laken.**

Wanneer de algemeene meening zoude in zuiver willekeurige (of vaderlijke) staten, waar het bestuur der magt, kracht en middelen der staat bij eenen enkelten persoon of bij eenige weinigen berust, al de handelingen des gouvernementes, inzonderheid in tijden van oorlog, gemakkelijker en spoediger worden uitgevoerd. Geheimhouding is er verzekerd; spoor en kracht zijn er slechts afhankelijk van de vermogens van den staat. De magt is toegebragt, of de noodige maatregelen zijn genomen, als het ware, alvorens de reden bekend is, en het volk berust in de magt en de wijsheid zijner bestuurders. — In regeringsvormen daarentegen, waar de staatsmachine uit verschillende raderen bestaat, waar de werking zamengesteld is, en de beweging des geheels afhangt van de combinatie van onderscheidene bestanddeelen, zijn hare bewegingen langzamer; zij zijn regelmatig, maar minder krachtig; zij zijn blootgesteld aan mislukking, omdat haar bestemde gang openbaar gemaakt is, alvorens het bedoelde gevolg plaats hebben kan.

In bespreking zal niemand dit ontkennen; het is genoeg het te hooren, om dat toe te stemmen. Daarentegen zal het even weinig weerspreken dat de voordeelen van onbeperkte regeringsvormen opgewogen worden door andere, welke men onder vrije regeringen geniet. De laatste zijn beter berekend voor tijden van vrede. Zij beschermen de burgers nadrukkelijker in hunne personen en goederen; zij moedigen de ingezetenen aan tot nuttige krachtsinspanningen; zij roepen het algeheel belang van den staat uit zijne onbekendheid aan het hof; zij zijn gunstig voor de uitbreiding van handel en nijverheid; zij boezemen vaderlandelijkheid in en eenen edelen geest van onafhankelijkheid; kortom, vrije gouvernementen, die allen op eene schaal stellen, en iedereen onafhankelijk maken van alles behalve de wet, stemmen elk lid der maatschappij tot éen gemeenschappelijk belang, en scheppen een persoonlijk zoo veel als openbaar gevoel van eigenwaarde, hetwelk, mits wel bestuurd en zwaar bestraft, de scherpste prikkel wordt tot groote en roemwaardige daden.

Zoodanig zijn, eenenzijde, de voordeelen welke in theorie ondersteld worden, verknocht te zijn aan regeringsvormen, waar al de magt der maatschappij berust bij en uitgeoefend wordt door een eemig hoofd; en zoodanig zijn, anderzijde, de eigenaardigheden van staatsregelingen op den breedten grondslag van openbare vrijheid gevestigd. Maar, alhoewel in theorie beide even blijkbaar schijnt, levert de ondervinding andere uitkomsten. De waarheid is, dat de kunsten des vredes niet ten allen tijde gevolgriker worden beoefend in republikeinsche en vrije staten, noch die van den oorlog in zuiver willekeurige en despotische landen. Geene natiën waren gelukkiger in den krijg, dan die waar het volk aandeel had aan de staatszaken; geene schepen werden spoediger voltooid, dan die waar het algemeen belang tusschenkomst in droefte. De oude republieken van Griekenland en Rome leverden de oudste bewijzen van het eerste. Grootbritanje zal tot aan het laatst der tijden eene gedenkzuil zijn van de gelukkige en bijna onweerstaanbare veerkracht van een gemengd bestuur. Holland en Zwitserland (dit werd gezegd in 1779) bevestigen de waarheid der bewering, dat geen regeringsvorm zoo wel berekend is voor het geluk der onderdanen, voor binnenlandsche welvaart en buitenlandsche kracht, als die waar het beheer opgedragen is door het volk, en onder dezelfde controle door de uitvoerende magt wordt gevoerd.

De leden die er mij voor sprak is deze; de uitvoerende en uitvoerende staatszaken afgezonderd en gescheiden zijnde, zoo worden de kroon en hare ministers voorwaardelijk bekleed met zoo veel magt als noodig is tot de uitvoering van den last hun opgedragen. De uitvoerende magt kan vrede en oorlog maken, kan verbonden sluiten, kosten veroorzaken; kan, in één woord, alles doen, dien de termen eener dusdanige opdracht kunnen bereikend worden, mede te brengen, zoo onbepaald en ruim als zij noodig oordeelen, op de eenzijdige voorwaarde dat zij aan het parlement verantwoordelijk zijn voor hun gedrag. Maken zij zich aan

wettigheid, aankoop, verraad schuldig, zij doen het ten hunnen gunste; zij wagen er hunne goederen, hunne eer, hun leven bij; terwijl daarentegen in onbeperkte gouvernementen, waar de menschen onderhevig zijn aan dezelfde zwakheden en onzandgen, de ministers niet aan eene eertijds controle onderworpen en tot geene rekenschap te roepen voor hun gedrag, — vermits dat gedrag alleenlijk voorgeschreven is door den eenigen persoon, in wiens magt het staat hen te ontslaan en te straffen. — Zoo lang zij het vertrouwen van den soeverein behouden, niets te vrezen hebben, niets dat hen afschrikken kan van de verderfelijke raadgevingen, welke hunne eerezucht of persoonlijk belang hun inboezemen kunnen. Zij hebben geene ophelderingen aan het publiek te geven of rekeningen met hetzelfde te kluisen, als zij het hebben verdrukt of verraden. Iedereen bekwaam genoeg geweest zijn om eenen zwakken vorst eene gunstige meening van hunne diensten te doen opratten, of om eenen slechten te overreden dat hunne onbeheersigtheid het gevolg was van ijver voor zijn belang en eene onbepaalde gehoorzaamheid aan zijne bevelen; zoo kunnen zij verzekerd zijn van geëerd en begunstigd te worden aan het hof, terwijl zij, wellicht, door de natie worden veracht en verfoeid.

EGYPTE.

Alexandrie, 16 September. De pacha heeft den achterstalligen diens in wissels op Marseille geheel afgedaan. Hierdoor is voor het oogenblik de rust hergeven aan de diplomaten, die door de krijgsmachtige voornemens des pacha's niet weinig in beweging waren gebragt.

RUSLAND.

Odessa, 23 September. Onvermoed worden hier de krijgsmachtigen voortgezet. Voor eenige dagen had er eene groote revue plaats over de bij Wosnesensk verzamelde legerafdeeling. Een groot getal oorlogschepen van allerlei soort is naar de Abasische kust vertrokken, om de daar bestaande blokkade nadruk bij te zetten. De verschillende korpsen, die van de Pruth tot aan den noordelijksten hoek der Kaspische zee allewege gekomen zijn, bewegen zich langzaam naar de uiterste grenzen. Met verlangen wacht men hier op het resultaat van al de bestaande verwikkelingen. Rusland is te Konstantinopel door Engeland verdrongen. Baron *Ruckmann*, die bij afwezigheid van den heer van *Butenieff* als zaakgelastigde fungeerde, schijnt door Englands diplomatische kunsten verschalkt; de toekomst moet leeren of het den heer van *Butenieff* gelukken zal de stelling te hernemen, welke de baron *Ruckmann* verloor. (*Allg. Zeit.*)

DUITSCHLAND.

Carlsruhe, 6 October. In den nacht tusschen den 2den en 3den dezer maand, is in de streek van Hockenheim al de nog te veld staande tabak bevroren.

PRUISSEN.

Berlijn, 10 October. Z. Exc. de Russische minister van buitenlandse zaken, graaf van *Nesselrode*, is naar St. Petersburg vertrokken. *Köln, 12 October.* De minister van openbare werken, de heer *von Schadow*, zijn gisteren avond hier aangekomen en afgestegen in *Im kaiserlichen Hofe*, waar zij door de Keulse leden der directie en van den raad van administratie verwelkomd werden, en later aan een ter hunner eere aangerigt soups-deel namen. Dezen morgen bezichtigden beide heeren de werken aan den spoorweg bij de stationsplaats *am Thurm* en in de nabijheid der stad, en gaven, naar wij vernemen, hunne hooge tevredenheid over het tot nog toe verrigte te kennen. (*Köln. Zeit.*)

ZWITSERLAND.

Zurich, 7 October. Eindelijk heeft prins *Napoleon Bonaparte*, met de woorden: »geboren te Parijs en wonende in het kanton Thurgau, de tot zijne afreis noodige passen bekomen. De Engelsche gezant heeft er zijn visa op gezet.

ZWEDEN.

Stockholm, 29 September. Na gedurende eenigen tijd het handels- en scheepvaart-tractaat tusschen Zweden en Noorwegen, eenzijds, en Griekenland anderzijds, gepubliceerd te hebben, is nu een overeenkomst met België, aangaande de douanegrenzen, afgesloten.

ENGELAND.

Londen, 11 October. Het parlement is heden op de gebruikelijke wijze verder geprorogeed tot 4 December.

— Uit het heden bekend gemaakt rapport, omtrent den staat der openbare geldmiddelen, blijkt, dat er eene aanzienlijke vermeerdering van inkomsten gedurende de laatste drie maanden was.

— Een aantal Duitse, Engelsche en Schotsche families zijn te Londen aangekomen, met het voornemen zich naar het vasteland te begeven, om er den winter door te brengen.

— In Londen bereidt zich de bevolking voor, tot het houden van meetings, ten einde de algeheele afschaffing der tienden te vragen. In eene dier meetings, welke reeds plaats heeft gehad, heeft men den heer O'Connell verwezen, zich verbonden te hebben om van het parlement de afschaffing der tienden te vorderen, terwijl hij, bij de stemming over dit onderwerp, er tegen had gestemd.

— De *House of Commons* heeft een artikel over de korenwet, hetwelk, als men hetzelve voor de afschaffing der indigsten van het ministerie houdde mag, aan diegenen welkig troost verschaffen zal, die, in de aanstaande parlementaire zitting, op eene wijziging, of wel zelfs op de volstrekte afschaffing dezer wet rekenen.

FRANKRIJK.

Parijs, 11 October. De Parijsche handel heeft zich met eene petitie tot den minister van koophandel gewend, waarbij dezelve zich met de klagen der zeehandelaars vereenigt en om ondersteuning voor de koloniën met opzigt tot het suikerproduct vraagt, en zulks voornamelijk op grond dat, door de vermindering van de welvaart in de koloniën, de Parijsche handel in artikelen van mode en vandaal een aanzienlijk verlies leed.

— In deze hoofdstad wordt, bij het reeds bestaande getal schouwburgen, nog eene nieuwe opgericht, die het *Theâtre St. Marcel* zal geheeten worden.

— Het getal stoombooten, dat tegenwoordig van verschillende plaatsen naar en van Parijs aan- en afvaart, bedraagt reeds 25, en men berekent, dat hetzelfde in het volgende wel 40 zal belopen. Over het geheel is het getal der stoombooten op onze rivieren in den laatsten tijd zeer vermeerderd; daarentegen merkt men op, dat het getal dier vaartuigen in onze voornaamste zeehavens, met uitzondering van Havre, nagenoeg op dezelfde hoogte blijft.

PARTICULIERE CORRESPONDENTIE. Parijs, 12 October. Het antwoord, van den Zwitserschen landdag op de Fransche nota is onmiddellijk gevolgd geworden met een antwoorden over de te nemen krijgsmaatregelen, ten gevolge waarvan nu reeds 40,000 man Zwitsersche troepen, waaronder 10,000 achterschutters, tegen over de Fransche bataljons aan de grenzen staan.

De *Federal de Genève*, in zijn tweede bijvoegsel van den 7den (10 ure 's avonds) zegt:

— Een brief aan de deputatie van ons kanton, bij estafette overgebracht, geeft berigt, dat de Britsche ambassadeur aan Lodewijk Napoleon heeft afgegeven een paspoort, in de eerste plaats door den hertog de Montebello geleverd, en vervolgens door de ministers van Pruisen en Baden, alsmede door den consul-generaal der Nederlanden ondertekend. Dit paspoort is vervolgens aan het bestuur van Thurgau, den 6den 's avonds, afgezonden. Lodewijk Napoleon kan hetzelfde niet voor den 8sten hebben ontvangen.

Ondertusschen ziet men, in de Parijsche dagbladen, van den 8sten, dat een telegrafisch berigt het vertrek van Lodewijk Napoleon naar Engeland over de Nederlanden had aangekondigd.

In Zwitserland zijn alreeds tegenbevelen aan de oprukkende troepen gegeven, daar deze ijdele demonstratiën, inderzonden nut, veel geld zouden vereischen.

Ondertusschen is de generaal Aymard opgeofferd. — Sommigen beweren, dat hij instructiën bekomen heeft om in dien geest te spreken, en dat hij, geraakt over de tegenspraak van het ministerie, zich nu uit eigene beweging verrijkt, terwijl anderen zeggen, dat hij, door de gewaande houding der bestuurs- en verzoeken zijnde, zich zelf nu wegens zijnen overtuiging heeft opgeofferd, of door het ministerie bestraft werd.

Hoe het is, is niet bekend. Het is evenwel bekend, dat de welbekende bekendheid van deszelfs overtuiging, die hem in de laatste tijden zeer vaardig, ten einde aan de generelen worden verhoord, aanspreken, proclamatiën of orders van den dag, hoe ook genant, hiet te vangen, en der dat dezelve vooraf aan het ministerie van oorlog onderworpen en door hetzelfde goedgekeurd zijn.

— De *Commissie* is steeds te Trianon, doch komt dagelijks te Parijs, alwaar de *Minister* raadsideert. Hoezeer begeerig om zulke te verhooren, heeft hij hoogerzelve aan eene Krampader.

— De petitie voor het kiezersrecht der nationale garde, wordt te Rijsel, Toulon, Tours en Kamerijk met drift ondertekend. Volgens dezelve, evenals bij het Parijsche rekest, moeten alle de leden der nationale garde, alreeds of ook verkiesbaar verklaard worden.

— In een brief, van het dagblad *L'Europe* gerigt, hooft de markies

de Gias, dat, bij het doen van uitgravingen in of in de nabijheid van het park der Tuileriën, eene looden kist, bevattende een onberekenbaren schat, door werklieden gevonden is, en door den tegenwoordiger bewoner van dat paleis in beslag genomen is. Deze kist zoude beta hebben de diamanten van de ongelukkige *Marte Antoinette*, of wel 22 millioenen in goud, door of op last door Lodewijk XVIII vóór den 20sten Maart 1815 begraven. Het parket heeft den schrijver van dien brief in regten betrokken.

— De generaal Sebastiani, Fransch gezant te Londen, wordt eerstdaags alhier verwacht.

— Brieven uit Madrid, tot den 4den dezer, melden onder anderen:

Alcala zoude door den generaal Ferraz, als minister van oorlog, worden vervangen. Het kabinet heeft steeds in onveranderd. Een nieuw ministerie, met de heeren Campuzano en Cordova, werd te gemoet gezien.

— De *Gaceta di Madrid*, van den 4den, bevat een decreet der koningin, waarbij al de hoofdanbtenaren, secretarissen en verdere ambtenaren, zoo mede alle officieren van het leger, die zich, om welke redenen ook, met verlof afwezig bevinden, ten spoedigste bij hunne respectieve ministeriën en korpsen worden teruggeroepen.

— Na rijpe overweging (dezelve duurt sedert den 20sten September 1826), heeft de koningin verklaard, dat er op het gedrag van *Redi* niets te zeggen valt.

's Gravenhage, 14 October. Op grond, dat, omtrent de vermelding, bevoegde autoriteiten tot het afgeven van attestatiën de vita, in de ministeriële dispositie van 31 Augustus II., bij verschillende klassikale besturen een misverstand schijnt te bestaan, is door Z. Exo. den minister van staat, belast met de generale directie voor de zaken der hervormde kerk, enz., met referentie, voor het overige, aan genoemde beschikking, te kennen gegeven, dat door de bevoegde autoriteit verstaan wordt, de burgemeester of officier van den burgerlijken stand der plaats, alwaar de gepensioneerden woonachtig zijn.

Naar men verzekert zou, bij de voordragten en voorzieningen van financiën aard, welke aan de kamers zouden worden gedaan, ook deze behooren, dat de accijns op de steenkolen eenige verhooging zou ondergaan.

— De storm uit het Noord-Westen heeft jongstleden Vrijdag avond, een half uur afstands van het dorp ter Heijde, een vreemd vaartuig doen stranden. De equipage is, op den stuurman en een der matrozen na, verdronken. Dezelve had zich in de sloep begeven en kwam daarmede om. Zoo deze ongelukkigen op het schip verbleven waren, zouden zij hun leven behouden hebben; maar de angst scheen hun te hebben overmeesterd, en deed hun de gelegenheid, om aan het schip gered te worden missen. Het schip, zijnde een schooner en genaamd de *Insurgent*, kwam uit de Oostzee en was bestemd naar Antwerpen. De lading bestond uit lijnzaad; dezelve zal geheel verloren zijn, daar het schip reeds vol water is gelopen. De naam van den kapitein is *Molenaar*; hij is, met vijf matrozen, een prooi der golven geworden.

Amsterdam, 13 October. Dezer dagen is in den stedelijken raad een vraagpunt behandeld, of met het jaar 1840, als wanneer de contracten omtrent de stadsverlichting met lantarens zullen zijn ten einde gelopen, het gas derzelver plaats al dan niet zal vertangen; en er is besloten, naar men zegt, dat de lantarens zullen blijven en geen gas de straten en hoofdstad mag verlichten.

Provincie Zeeland, 12 October. De publieke aanbesteding voor de uitbreiding der vestingwerken van het fort Bath (Zuid-Beveland), benevens het slichten eener kazerne en bomvrije kruidmagazijnen aldaar, wordt binnen kort te gemoet gezien; deze, voor de defensie van de Schelde zoo zeer belangrijke fortificatie-uitbreiding voorspelt vele bedrijvigheid aldaar.

Men vernemt met innig genoegen, dat te Zierikzee door eenige vermogende jawoners met aanzienlijke inschrijving een kapitaal is bijeengebracht, tot het daarstellen eener commercie-werf, en het aanbouwen van koopvaardij-schepen voor de Oost-Indien. Deze hoogstprinswaardige onderneming belooft eenen nieuwen tak van welvaart aan de inwoners der stad; dezelve aan de onrigters de hant, verhoopen, verhoopen, verhoopen.

Arnhem, 15 October. Het programma voor de opening van de vergadering der Staten-generaal op heden. Daaruit blijkt, dat hetzelfde een verandering heeft ondergaan voor zoo verre ook Z. K. H. de erfprins van Oranje aan deze plegtigheid deel zal nemen. In de vergadering der tweede kamer zelf is dienvolgens naast de zitplaats van Z. K. H. den prins van Oranje, ter regter zijde van den troon, een nieuwe zitplaats daargesteld voor Z. K. H. den erfprins van Oranje.

— De Agent van het domein te Zutphen zal, op den 23sten dezer, op het gemeentehuis te Winterswijk verpachten de navolgende korenuitgangen en praestatiën in natura als: 1o. de erfpachten uit de goederen *Quintus, gronde Stukken en Buitink, onder Winterswijk*; 2o. de *Winterswijkse koren- en akkerland, onder Aalten, Dinxperlo, Lichtenvoorde, Groenlo en Vreden*; 3o. de koren- en akkerland, onder Didam en Zeddam; 4o. de schanserven onder Lichtenvoorde; 5o. het miskoren en

hinsen, onder Winterswijk; 6°. het inkomen der vicarie St. Antonie met de zak- en bloeditend, onder Aalten en Winterswijk; 7°. eenige koren- en geldrenten, onder Aalten, Winterswijk en Boekholt, en 8°. de graanpachten van twee stukken bouwland, de Pieperskamp en de Vrieskamp bij den Oldenkamp, onder Winterswijk. — De conditiën liggen ter wise ter secretarie van Winterswijk en ten kantore van den Agent voornoemd.

— Te Nederhemert in den Boemelerswaard zal, op den 31sten dezer des voormiddags ten 10 ure, de aanbesteding plaats hebben van den bouw van een geheel nieuw Schoollokaal, met de levering der daartoe vereischte bouwstoffen. — Het bestek zal van af den 29sten dezer ter plaatselijke secretarie ter lezing liggen.

AMSTERDAM, den 9 October.

Beurs van 8 October.

Over het algemeen toonden zich heden voor onze inlandsche effecten nog al koopers, waardoor de prijzen van alle soorten iets wiliger bleven. In vreemde fondsen is weinig handel gedreven; Spaansche bleven lusteloos. Russische en Oostenrijksche goed te plaatsen; in Zuid-Amerikaansche geen affaire; nieuws is er niets.

Prijzen ten 4 1/2 uur.

Holland. 2 1/2 pCt. 53 1/2 a 11; 5 pCt. 101 1/2 a 1 1/2; Kansbiljetten 24 a 1 1/2; 4 1/2 pCt. Syndicaat 98 1/2; 2 1/2 pCt. dito 79 1/2; oude aandelen Handelmaatschappij 172 1/2 a 1 1/2; 5 pCt. Oost-Indis 99 1/2 a 1 1/2; Rijn-spoorweg 105 1/2.

Spanje. Ardoins 16 1/2; groote stukken 15 1/2 a 1 1/2; Passive 4 1/2. Rusland. Oude Russen 105 1/2 a 1 1/2; nieuwe 105 1/2; Russen van 1831 en 1833 97 1/2.

Oostenrijk. 5 pCt. Metalliek 103 1/2; 2 1/2 pCt. dito 57 1/2. Brazilië. 80 1/2 gedaan in kleine partijjes.

Effecten-Sociëteit van 14 October.

Integrallen 53 1/2 a 1 1/2; Kansbiljetten 24 1/2 a 1 1/2; Handels-Actien 173. Ardoins 16 1/2.

Onze inlandsche effecten iets meerder gezocht bij eenige affaire; Spaansche iets; echter niet noemenswaardig, hooger.

Mengelwerk.

Beschouwingen over den tegenwoordigen stand van zaken.

(Zie N°. 122).

III.

Eene der vruchten van den tiendaagschen veldtocht was de vervanging der 18 artikelen, vervat in het voorstel van Janij, door de 24 artikelen in dat van October 1831 opgenomen. — Zonder dat het noodig is, de verschillen dezer beide voorstellen op te sommen, is zooveel zeker, dat de gesteldheid van Holland jegens België door het laatste verbeterde. De regering in onschen oordeelde die verbetering onvoldoende. Zij wilde zich onvoorwaardelijk houden aan de voorwaarden van scheiding; zoo als die, in de protocollen van Januarij 1831 waren vermeld; zij weigerde daarom hare toetreding tot de voorgestelde 24 artikelen; zij vestigde het bekende stelsel van volharding.

Hoe gemakkelijk de toenmalige publieke geest voor dit stelsel was te stemmen, en hoezeer die er werkelijk voor is opgewonden geworden, is aan ieder bekend.

Het eenige dagblad, hetwelk in der tijd de aanneming der 24 artikelen voorstond, was de later gestichte *Standard*. — Het nam bepaaldelijk in dezelve nummer van den 23sten November 1831, (n°. 72), een uitgebreid artikel op, ten betooge der toenmalige natie, dat de overtuiging van de te doen zien, dat de afwijkingen van de protocollen, welke de scheiding zijds was toegetreden, niet van zoo veel gewigt waren, om, *in plaats van* de heil van een beter tractaat te zullen erlangen, zich de nadelen van den *status quo* langer te getroosten. Het besloot dat betoog, met de volgende slotsom:

„Wij hebben ons in der tijd tegen de 18 artikelen verklaard. Indien wij thans moesten kiezen tusschen eene geheele afwijking van dit tractaat, of eene aanneming, wij zouden onze stem voor de aanneming uitbrengen; indien namelijk België daartoe mocht toestellen. Wij gelooven niet met de *Noordstar*, dat door dit tractaat te ondertekenen, onze eigen ondergang zou worden onderschreven, maar integendeel, dat wij door onze toestemming te weigeren, zonder volstrekte zekerheid voor een beter verdrag te hebben, ons eigen graf graven en ons eigen verderf bespoedigen. Zonder den kans van eenen algemeenen oorlog, die en onwenschelek en onvoorspreekbaar is, gien wij voor ons ten minste geene betere uitkomst. Daarom, en uit andere overwegingen, zijn wij, ook bij den min duidelijken zin van nader om te verstaan, bereid, tot toetreding gezind.”

Bij ondervinding wetende, dat er geen oorlog tegen België denkbaar

was, zonder eenige zekerheid, zonder eenige toezegging, zonder eenig vooruitzicht van een beter verdrag, (want ondanks alle fraaije voorstellingen is zulks nu voldoende gebleken), heeft dus onze regering gewaagd, alstarrig gewaagd gedurende ruim zes jaren, en is zij eindelijk, daarmede gedrongen door eene ondanks zich zelve meer en meer dreigend geworden flodding der tegenwoordiging, toegestreden tot hetgeen zij vroeger voorgaf den ondergang der natie te berokkenen, te zijn onafhankelijk, en verre verwerpelyker dan de *status quo*.

Vergeven wij het ministerie ook deze verregende inconsequentie, waargen wij eenvoudig naar hetgeen, waarop het hier aankomt: of, namelijk, dat stelsel van volharding is aangenomen in het belang van Noord-Nederland? ja, of het er in de gegeven omstandigheden eenig voordeel bij heeft kunnen vinden? — En zoo niet! welk den het eenig noodzakelijk kan zijn geweest van ons vaderlijk ministerie?

En lieve! goedwillige landgenooten! zoo er baten en voordeelen bestaan over volharding, noemt ze, en gij zult de fraaiste grondsloffen hebben bijeengebracht voor eene eerzucht onzer staatsmannen. — Heeft Nederland nu ten gevolge van het afslaan der 24 artikelen een beter verdrag verkregen? Immers niet! want men is geëindigd met aan te nemen hetgeen men vroeger gewaagd had; en gesteld, dat Nederland nu verkrijgt alle de voordeelen in de 24 artikelen gelegen, wat het dan een voordeel is, dat het die voordeelen nu zes jaren later en gemeten, dan het gewenst had kunnen zijn?

Is Nederland nu, ten gevolge van de weigering der 24 artikelen, zoo het er geene tegengereeksche vruchten van plukte, ook van zekere bezwaren ontheven geweest? Heeft het b. v. minder belasting betaald, minder schulden gemaakt, eene geringer legermacht op de been gehouden gedurende de volharding, dan het geval zou zijn geweest, indien er in 1831 een verdrag ware gesloten geworden?

Heeft eindelijk Nederland nu van onze Oost-Indische bezittingen meer voordeel getrokken, dan wanneer de 24 artikelen waren aangenomen geworden? Het antwoord is al wederom: neen! want de 24 artikelen liepen ons het volle genot onzer Oost-Indische bezittingen, en het gevolg van derzelver afwijking is dus slechts geweest, dat de voordeelen der kolonien nu alleen besteed zijn, om de kosten goed te maken van den *nutteloozen status quo*, dat wil zeggen, dat zij thans *verspillt* zijn, terwijl zij anders hadden kunnen dienen tot vermindering van de lasten en schulden der natie en tot verbetering harer bronnen van bestaan.

Maar waarom had dan in 1831 en later de weigering plaats der 24 artikelen? — Omdat het ministerie verkoos te speculeeren op den toenmaligen wankelenden staat van zaken in Europa; omdat het hoopte op de heraanwinst van den stand van zaken, welke vóór 1830 had bestaan; omdat het verwachtte een omkeer in België, en in iederen tegenstand, welken het jeugdig bewind in dat land ondervond, nieuwe stof aantrof voor de verlevendiging dier hoop; eindelijk omdat het verabschuwde het denkbeeld eener *verkenning* van deszelfs onafhankelijkheid en van deszelfs pijngestelde dynastie.

Waarom trad al verder het ministerie toe in 1836? Omdat de houding der tegenwoordiging ter opheffing van den *status quo* steeds meer en meer dreigend was geworden; omdat zij eene daad van schijnbare en tardieve toegevendheid verkoos boven eene openbare scheuring tusschen haar en eene tegenwoordiging, welker vroegere houding zulk een onwaardebaar schuld had opgeleverd tegen de aanvallen der mogendheden; eindelijk omdat zij weten kon en wist, dat ook in geval van aanneming, nieuwe beproevingen der mogendheden onvermijdelijk waren, en nieuwe zwartlieden zich konden opdoen, die altijd tot oponthoud mbeten aanleiding gaven, en daarenboven het uitzigt op buitengewone gebeurtenissen niet benamen.

En welke voordeelen heeft het dan nu ten slotte aangebragt, dat het bestuur deszelfs tegenwoordige houding zes jaren later heeft veranderd? Het antwoord is: dat men in België niet nu niet meer getrouwt, hetgeen men niet in 1831 had later gevallen; ten tweede dat de mogendheden, naar aanleiding dier Belgische klagten (welke ons bestuur, door haar dralen, den tijd heeft gegeven om wortel te vatten) in sommige opzichten, op de bepalingen der 24 artikelen schijnen te willen terugkomen; en ten derde dat Nederland zich niet meer dan waarschijnlijk op nieuwe opofferingen en meerder toegevendheid zal moeten getroosten of niet op nieuw den *status quo* zal moeten laten volgen.

Ziet daar dus de wrege vruchten van het stelsel van volharding onzer staatsmannen, van het langdurig blind vertrouwen en de langdurige onderworpen geloovigheid der tegenwoordiging, van de mogendheden eindelijk der natie in 1831 en later!

Onder deze omstandigheden, met de aangevozen uitbedenten, treedt nu intusschen het ministerie wederom voor de tegenwoordiging op. Dat er niets is, hetwelk deze laatste voor henzelve kan doen getint zijn, het iedereen. Maar tot welken prijs, onder welke voorwaarden moet zij dan het bestuur ondersteunen? Beantwoorden wij ook deze vraag, en besluiten wij daarmede onze beschouwingen.

Er doen zich slechts twee veronderstellingen voor.

Of de mogendheden stemmen toe in de gave uitvoering der 24 artikelen, en dan staat het aan het bestuur daarop aan te dringen, en aan de tegenwoordiging toe te zien en te bewerken, dat zulks met klem en spoed geschiede; terwijl hare rol voor het overige in dit opzicht is die der lijdelijkheid.

Of de mogendheden wijken af van de 24 artikelen en vragen nieuwe opofferingen; en dan vordert deze stand van zaken eene andere houding.

Veel hangt in dit geval af, van den omvang der nieuwe opofferingen. Zijn zij van dien aard, dat zij meer nadeelen zouden opleveren, dan zelfs de langdurigste *status quo*, dan moeten zij geweigerd worden, en dan moet de regering tot die weigering worden in staat gesteld en ondersteund.

Zijn zij daarentegen van dien aard, dat zij, zelfs wordende toegegeven, den tegenwoordigen stand van zaken zouden verbeteren, door een einde te maken aan den *status quo*, en Nederland altijd eenige voordelen te verzekeren, welke deze laatste uitsluit; dan behoort men toe te geven, en zich de gevraagde opofferingen als een gevolg van onze vroegere verzuimen te beschouwen, indien er ten minste ook nu, in geval van weigering, geene zekerheid mogt zijn voor een beter verdrag.

De keuze der opofferingen kan dan alleen een gewichtig punt van geschil blijven, en het is ook daaromtrent, dat de vertegenwoordiging, zich *quo* een bepaald stelsel zal dienen te vormen, en een stellig verlangen zal moeten aan den dag leggen.

Dat dit stelsel en dit verlangen zullen moeten zijn in het belang der natie *alleen*, behoeft geen betoog; en het is daarom reeds vooraf van gewigt, de keuze der eventuele opofferingen aan dat belang te toetsen.

De twee groote geschilpunten schijnen te betreffen het *grondgebied* en de *schuld*.

Veronderstellen wij nu het geval, waarin de mogendheden het mochten eens zijn, op de verdediging der laatste terug te komen, en waarin nogtans België zich liever daarin een grooter aandeel zou willen getroosten, indien wij ons daarentegen eene opoffering zouden willen laten welgevalven, zoo als dat denkbeeld de sluitrede is der brochure van den heer NEMOÏTTE, wanneer hij zegt: *« Nous pouvons d'ailleurs transiger sur la question pécuniaire; sur la question du territoire jamais. »*

Dan doet zich de vraag voor: wat meer in het belang is van ons land, eene grootere schuld ten onzen laste te houden, en daarentegen eene vergrooting van grondgebied te verkrijgen? dan wel omgekeerd, dat grondgebied op te offeren tegen de overneming door België van een grooter aandeel in de schuld?

De vraag is, om meer dan eene reden, der overweging dubbel waardig. Het groote belang van de schuld ten laste van België te zien brengen, schijnt ons het verkieslijkst.

Daardoor vermindert de last der tegenwoordige schuld; terwijl dat voordeel onmogelijk kan worden opgewogen door het bezit van eenige landstroken, welke ingezetenen, gedurende zeven jaren, hebben gestaan onder de Belgische regering, en grootendeels voor België zijn gezind; die dus alleen door vrees en ontzag kunnen worden in bedwang gehouden; en welke *exceptionele* beheering, uit haren aard aan vele bezwaren onderhevig, buitendien buitengewone kosten zoude vorderen: daargelaten, dat de gegoedsten nog wel grootendeels naar België zouden verhuizen.

Uit een financieel oogpunt beschouwd, zou dus zeker een afstand van grondgebied, opgewogen door een geldelijk voordeel, voor de natie verre de verkieslijkste opoffering zijn, terwijl zij daarentegen door België wel het gewigtigst wordt verlangd, en alzo, zoo er voor ons een nieuw offer noodig zijn, ter bereyding zou leiden van beide de partijen.

Het gevolg dier opoffering zou dus dan zijn, dat de getrouw gebleven gewesten, door het stelsel van volharding, ten minste zoo weinig mogelijk een nieuw financieel nadeel zouden ondervinden; terwijl het ministerie, sinds 1830 voorstaande de regten der dynastie, alleen deze lasten zou hebben achteruitgezet. — Gelijk toch in 1831 de vraag alleen was: of de dynastie België zou opofferen; zoo zou nu, ten gevolge der volharding, de vraag zijn geworden: of de dynastie nu nog bovendien zal opofferen het groot-hertogdom Luxemburg?

Daarom zullen de hoofdgeschillen thans, in de tegenwoordige discussie, om twee punten te draaien. Of men die ernstig vordert, zal aan de zijde van de tegenwoordiging, en of men ze rondborstigt, tegen zal aan de zijde van het ministerie, is eene andere vraag. Misschien zal daarbij, nu men de dynastie reeds zooveel heeft doen verliezen, en nu men den stand des geschils op nieuw op een voor haar zoo nadelig standpunt heeft gebracht; — misschien zeggen wij, zal daarbij de overweging in aanmerking komen: » de dynastie verloor in 1831 België, en zou daardoor toen aan hare verliezen paal en perk hebben kunnen stellen; thans loopt zij, ten gevolge der toenmalige weigering om in dat verlies toe te stemmen, gevaar van bovendien Luxemburg te verliezen, welk nieuw verlies is er daarna voor haar te duchten, indien het ministerie ook nu wederom mogt gezind zijn tegen de aangewezen nieuwe opoffering, bijaldien zonder haar geene schikking mogt mogelijk zijn? »

Wij vragen slechts en antwoorden niet.

Z.

Goed of niet.

(De Graanwet.)

I.

(Wij zijn benoemd het volgende verloop te plaatsen, en voldoen aan dit verzoek; zonder daarom geacht te willen zijn al de beweringen van den schrijver te deelen)

Met dit bovenschrijft gaf het *Handelsblad* van 12 September een artikel dat onze oplettendheid wekte, en dat wij voornamen, voor zoo ver de graanwet betreft, in naderé beschouwing te nemen.

Nadat de steller van dat artikel zijne goede gezindheid heeft betuigt, om met Duitschland tot een handels-tractaat te komen, dat op waarachtige liberaliteit berust, en vervolgens te kennen heeft gegeven, dat hij de bestaande graanwet als een geschikt offer van onze zijde daartoe beschouwt, zegt hij, te gelooven, dat het nut der wet op zijn minst als problematisch is aangekeken in de publieke opinie, omdat zij slechts in het oog eener geringe meerderheid, bij de kamer der Staten-Generaal, als nuttig beschouwd werd ter bevordering der belangen van den landbouw. Wij die omtrent dit laatste een ander geloof hebben, hetgeen wij noodig oordeelen tegen het zijne over te stellen, wij meenen, in die geringe meerderheid het bewijs te hebben gezien, dat gezonde beginselen van staatshuishouding eindelijk ook vorderingen maken in ons land, en dat men de verlichting begint te gevoelen, ook den gewichtigen landbouwenden stand onder met meer regtvaardigheid te behandelen.

Om nader voor zijn gevoelen uit te komen, houdt men het in het *Handelsblad* voor bewezen, dat de graanwet nadeelig is voor den handel.

Zonder bewijzen echter achten wij alles onbewezen te zijn, wij blijven dus als nog bij een tegenovergesteld gevoelen, te meer, dewijl in ons oog de handel alles behalve alleen bestaat in den eigenlijken *graanhandel*. De laatste, begrijpen wij slechts een gedeelte uit te maken van den uitgebreiden omvang des wereldhandels onzer natie, en wel een gedeelte, dat aan ons land, in de laatste tijden, voornamelijk van 1818 tot 1827, een zeer belangrijk geldverlies heeft veroorzaakt. Daarenboven, meenen wij, belemmert de wet zelfs den graanhandel weinig of niets, voor zoover men alleen koren wil aanvoeren, om het buiten 's lands weder af te zetten. Of moet het aangevoerde vreemde graan juist in ons land zelf gesleten en verbruikt worden om den graanhandel te doen bloeijen? Wij voor ons kunnen althans niet gelooven dat noodnoodig is, en bidden van den graanhandelaar, bij het verlichte deel der ingezetenen des lands, nog even als voorheen bijval zullen vinden, maar stellen veeleer vast, dat zelfs de burgers in de steden hoe langer hoe meer gaan begrijpen, dat grooter aanvoer van buitenlandsch koren, ten koste der binnenlandsche productie, alleen eenig voordeel kan verschaffen aan den graanhandelaar, maar dat overigens alle andere standen meer belang hebben bij de welvaart van den landbouw, die, wel behandeld en aangemoedigd wordende, elk jaar al het ware vele miljoenen van productenwaarde te voorschijn rekt uit aarde, lucht en water; terwijl de invoerende graanhandelaar slechts eenige handelwinst, eenige kapitaal-rente veroverft op de beurzen zijner eigene landgenooten. Daarom vertrouwen wij dan ook dat het gouvernement niet ligtvaardiglijk besluiten zal, de graanwet tot een zoemoffer te bestemmen, om Duitschland inschikkelijkheid te bewijzen. Doch niet zoo zeer om gehoor te geven aan de wenschen der graanhandelaars, of om zich bij de *Duitsche Landbouw* en kooplieden aangenaam te maken, behoort de wet afgeschaft te worden, maar, volgens het *Handelsblad*, daarom alleen, dat de graanwet allereerst schadelijk is voor den landbouw zeiven. Om nu te maken dat zelfs een boer het geloofig kan aannemen, wordt verder beweerd: 1° dat de koornwet een bedriegelijk lokaas is om meer graan te telen dan de natuurlijke verhouding met zich brengt, 2° dat hieruit een strijd van productie te voorschijn treedt die het voordeel der producenten weg neemt, en 3° dat zulks een dubbel verlies te weeg brengt, wanneer een paar slechte oogsten plaats grijpen, door de daling van het regt.

Deze stellingen, om het belang der zake, nader wikkende beschouwen wij, omtrent het eerst beweerd, de bewijsgronden, dat voor de *graanwet*, in ons land juist een zoemoffer te bestemmen, niet de natuurlijke verhouding verstoort, wij hebben ons daaraan, ook hien en daar, vermeld, dat het landbouw, dat de grootste uitgestrekte land-gronds, van de welvaart des lands dienstbaar zoude geworden zijn, wanneer die natuurlijke verhouding niet belemmerd geweest ware door onnatuurlijke belastingen op de voortbrengselen van landbouw en veeteelt, door gebrek aan goede wegen en vaarten in de landbouwende gewesten, en door het gemis van wetsbepalingen, waarbij de verdeling der gemeenschappelijke velden wordt bezolen en daargesteld.

Omtrent het tweede punt denken wij mede anders, wij vreezen volstrekt geenen strijd van productie die nadeelig kan worden, en zulks op grond dat onze graanteelt, nog langen tijd, misschien wel altijd, onbegrensd zal wezen voor de behoeften der bevolking, die bij eene gepaste aanmoediging van den landbouw, zonder twijfel een snellen en belangrijken aanwas zal bekomen.

(Zie verder het 2° volg.)

Van Dingsdag den 16 October 1838.

Het beweerde, ten derde, meenen wij als eene ongerijmdheid te kunnen beschouwen, alzoo, ingetal van musgewas en dus bij krooge prijzen, het al of niet bestaan der wet, zoo wel voor den landbouwer als voor den verbruiker geheel onverschillig wordt.

Ook het aangevoerde, als wiskunstig bewezen, dat de bevolking niet kan gedwongen worden tot betalingen, die hare beschikbare middelen te boven gaan enz., oordeelen wij uit de lucht te zijn gegrepen daar onze graanwet ver verwijderd is een verbod van invoer te behelzen.

De schryver verklaart verder , dat onze ondervinding van de koornwet nog te kort is om hem bewijsgonden voor zijne stelling , dat zij schadelijk is , te leveren . Wij willen hem daaromtrent , als begin van bewijs voor het tegendeel , mededeelen , dat wij tot nog toe geen winkelier , noch labrikant , noch ambachtsman , noch arbeider hebben hooren klagen , dat zij minder voordeel of minder ontvangst hebben van den landman , sedert de gtaatwet heeft bestaan ; ook zij wij verzekerd dat de boeren niet hebben kunnen bewijzen dat de wet hun kwaad gedaan heeft , zoo als uit de redenering van den schryver reeds zoude hebben moeten volgen .

Voor dat wij ons ten slotte nog bezig houden met de beschouwing der Engelsche koornwet, die in het *Handelsblad*, bij gebrek van beter bewijs, wordt te hulp genomen, meenen wij voor onze landbouwers nog te mogen aanvoeren, dat zij van geen graanuitvoerend volk hoegenaamd de vree mededinging duchten op onze koornmarkten; mits men dat volk onder gelijke omstandigheden als de hunne doe arbeiden. Alvorens ons geheel te geven aan de graanhandelaars, om het koorn uit België en de Rijngebieden, alsmede uit Polen en de landen aan de Oost- en Zwarte zee gefeget, tegen geringe rechten *ter consumptie* in te voeren, zal het noodig en billijk zijn, om den vaderlandschen landman vrij te stellen van de belastingen, welke reeds vroeger met de vruchtbaarheid geëigen werden. Zij behooren aldan ontfangen te worden, onder anderen, van de honden, die, in weerwil der afschaffing bij vroegere staatsregelingen, nog voortdurend in ons land gevorderd worden, terwijl die in België en de Rijnlanden reeds lang vergeten zijn. Ook de belastingen op het geslacht en gemaal, zoo in het algemeen als door de steden geheven wordende, behooren dan op te houden, dewijl zij het evenredig toenemen der bevolking verhinderen, en het verbruik der voortbrengselen, ten nadeele des landbouwers, verminderen en beloften bij de minvermogenende doch talrijke ingezetenen des vaderlands.

F. W. S.

* * * Een openstapeling van jammer trof eenen braven arbeider in het bosch van Wolfhees. Een zoontje van den man, natuurwelyks twaalf jaren oud, werd door de wieken van eenen windmolen zoodanig getroffen, dat het verlies van zynen linkerarm daardoor werd veroorzaakt; drie weken na dit schrikkelijk voorval werd 's mans nederige stalp eene prooi der vlammen: wij verzwijgen andere omstandigheden. — Zoo veel smart, zoo veel ellende, zou dit niet op eene kleine bijdrage van de in deze streken zoo talrijke menschenvrienden kunnen hepen?

De giften, die men hiervoor zal willen afzonderen, gelieve men bij den uitgever der Arnhemsche Courant te doen bezorgen, die van elke ontvangst geregeld berigt zal doen in zijn dagblad.

Strassburg, den 1. October 1838.

PHILANTHROPOS.

... Voor het bevestigen hiervan in het Boek van Wolfhees heeft de
Ondergetekende, tekenend als Bevoegd gezag, de volgende handtekening en
letters B. T. . . . .

» Q. . . . .
Arnhem, den 13^{den} October 1838.

C. A. THIEME.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 14 Oct. 1 El 0 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 1 D.
Den 15 Oct. 1 El 0 Palm 0 Duim; gewassen 4 Duim; gevallen 0 D.

Waterhoogte voor Keulen.

13 October, 5 voet, 5½ duim.

Advertentiën.

Geleutwa;

Jonkheer Mr. L. P. J. van der SPIEGEL.

den 12den October
1886.

Jonkvrouwe A. J. ROUZENS.

Mijnne geliefde Echtgenoot, **J. E. A. N. N. E P. D. D. E.**
P E N N I N G, beviel heden voorspoedig van eenen zoon.
 Assen,
 den 11den October,
 1838. **J. W. S. M. I. T.**

Mijne geliefde vrouw, H. E. B. de Rood, van
H A N N A de R O O D J., beried heden avond voor-
spoedig van eene DOCHTER.

Gen. 12den October

Benige Kennisgeving.

Op den 15den October 1838 is te Amsterdam overleden van den kade,
 zijnde de oudste, J. v. B. U E N D E M A N N, 106 M 7 4 8
 M E E R B E E N A N A . V I D A W I E N

Heden avond overleed alhier in het Streeklings Hospitaal, **Meisvrouw GEERTRUI VAN TER KELEN-BURG**, sedert ruim 50 jaren geliefde Huisvrouw van

den 13den October 1838. **E. VOLK.**

BEKENDMAKING.
DE DIJKSTOEL VAN HET DISTRICT **TIELER-
W A A R D** is voornemens, om, op Zaterdag den 20^{den} October
1838, des voordenmiddags ten elf ure, ten huize van den Heer **D. VAN
DIJK**, te *Tuit*, in het openbaar, den minstaannemenenden, bij inschrij-
ving en opbod aan te besteden.

Het doen van veertig belangenrijke herstellingen aan de Districts-Waterwerken, te Pann, Opan en Hellouw.

De Bestekken en Condiitiën, waarop deze Besteding zal geschieden, zullen drie dagen voor den dag der Aanbesteding door de gegadigden kunnen gezien en gelezen worden.

Te *Oprijnen*, bij den Bakenmeester *P. J. van der Wal*.
Te *Tail*, bij den heer *D. J. K.*
Te *Hellouan*, bij *J. S. J. J. K. S.*, en
Ten Kantore van den Secretaris van het district.
Deil, den 10den October 1838.

Ter' ordonnantie van denselven.

Verkoop van Vast Goed.

Weldra staat in *Gelderland*, Arrondissement *Zutphen*, Gemeente *Gorsel*, Sectie *Eefde*; in het openbaar ingezet, en veertien dagen daarna finaal verkocht te worden, het BOERENERF, genaamd *het Tolink*, gelegen achter het eerste Tolhek op den Straatweg tusschen *Zutphen* en *Deventer*. Het wordt door dien Straatweg doormeden, en wegens deze en zijne algeheele ligging, ook niet verre van *Zutphen*, uitnemend geschikt tot het aanleggen van een, of wel van twee huizen, blijven, aan elke zijde van den Straatweg. — Hetzelve meet 45 Bunders, 1 Roede en 80 Ellen, te weten: Aan BOUWLAND 10 Bunders, 47 Roeden en 4 Ellen; aan WEILAND 23 Roeden en 90 Ellen aan EIKEN HAKHOED 4 AK-
— De inzate en finale verkoop zullen geschieden en bij perceelen, en in massa.

De dagen van inzet en veiling, te Zutphen,
door den Notaris **H. F. LULOFS**,
zullen nader worden aangekondigd.

Kerkoop van Huizen

In de Keizerskroon te Zutphen, zal (onder nadere regterlijke autorisatie) op Zaterdag den 27sten October 1838, 's namiddags om 4 uren, bij inzet, en 14 dagen daarna, bij toeslag, in het openbaar gevoeld worden.

- 1°. Een HUIS en ERF te Zuidphen, op den hoek der Spring- en Beukerstraat, gemerkt V 510; Kadastraal Sectie F, N°. 162.
- 2°. Een HUIS en ERF, ook ter gezegde Stede, op de Vaart, gemerkt V 544, Kadastraal Sectie F N°. 2576.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten kantore van den Notaris **LULLO S.**

† † † Op den Huize *Ulenpas*, bij *Doesborgh*, zal, op Donderdag den 25sten October 1838, des morgens om 9 uur, en volgende dagen, gehouden worden openbare verkooping, om *contant* *geld*, van *MEUBELS* en andere *ROERENDE GOEDEREN*, waaronder *BEDDEN* en *LEDENKANTEN*, een zeer uitgebreid *modern PORSELEINEN TAFELSERVIES*, wit *FRANSCH PORSELEIN* met *gouden randen*, dito van *Blaauw PORSELEIN*, een *Groen DESSERT-SERVIES*, *BELJARD* en *Toehoeven*, een aantal zeer fraaie en bijzonder groote *ORANJE-LAU-RELEN* en *KAANATBOOMEN*, en *valerlei fijne HEESTEN*, en *POTGEWASSEN*; voorts *BEESTEN*, *PAARDEN*, *RIJTUIGEN*, *BOERENWAGENS*, *KARREN* en *BOUWGEREEDSCHAPPEN*, *PAARDENTUIGEN*; *wijders* ook eenige *BOEKEN* in verschillende talen, en hetgeen verder zal worden voorgedragen. Alles daags voor de verkooping te bezichtigen.

† † † Op den 23sten October 1838, des morgens ten 9 ure, zullen, ten huize van wijlen *ROCHUS HOUTHUIS*, op de *Bouwplaats de Veerstad*, te *Giesbeek*, onder *Lathum*, publiek worden verkocht:

6 *PAARDEN*, 22 stuks *guste en dragende KOREN*, 3 *GISSEN*, 1 *SARINGSTIER*, 13 *KOLLEKEN*, 9 *valle VARKENS*, 2 *BOERENWAGENS*, 4 *KARREN*, 4 voorts *PLOEGEN*, *EGGEN*, en verdere tot *Bouw- en Melkerij behorende Goederen en huiselijke INBOUDELS*.

Publieke Verkoop

van *AFBRAAK*, gemeen *TIMMERHOET*, en circa 100 perceelen *BRANDHOET*, op Donderdag den 18den October 1838, des morgens om 10 ure, aan het *Magazijn van G. VAN BERAU*, buiten de *Sapelspoort* bij de *Sloot*, te *Arnhem*.

Wat de hand te Koop.

De *CHABA BANGS*, op *ronde Assen* en *dubbele Knijveren*, en de *Bak uitgewerkt met Spaansch Riet*. Te *Arnhem*, bij *ST. J. EN J. M. P.*, Mr. *Rijtuig*.

† † † Op zeer aannemelijke voorwaarden *TE HUUR*, om *in* *Arnhem*, op de *Markt*, een *aanvaard* *gebouw* van *Amsterdam*, staande te *Zutphen* aan de *Maarschpoort* op een der beste en levendigste standen der stad en een zeer ruim middel van bestaan opleverende.

Nader te bevragen bij den heer *H. E. V. K. N. A.* op 't *Schipstiel* te *Zutphen*, liefst in persoon anders met franco brieven.

† † † Verlangt op den beschaafden stand, gehuwd en van onbesproken naam, verlangt een *BETREKKING*, voornamelijk met het doel om zich eenige bezigheden te verschaffen (liefst in het *administratieve* vak en bij voorkeur in de provincie *Gelderland*, en liefst tot dat einde aan een *Gratificatie* van

EEN DUZEND GULDEN OF MEERDER.

waar gelang van het meer of minder voordeel aarbij, dan dengenen, die hem zoodanige *Betrekking* verschaffen kan; terwijl men, des vereischt, de meest voldoende *garantstelling* kan presenteren. Men houde zich van een *afgebeelde* *verzekering*. Adres franco, onder de letters *I. J. Z.*, bij den *boekhandelaar G. D. KOOPEMAN*, N. Z. *achterburgwal*, achter het *Postkantoor*, No. 317.

† † † *MANUFACTUREN*.

De *Gedergende* heeft de eer de *Dames* te berichten, dat hij heden ontvangen heeft een uitmuntend assortiment der *NIEUWSTE STOFFEN* voor *DAMES-KLEEDEREN*, *Nieuwe DOEKEN* voor 't *Najaar*, en meerdere artikelen, allen tot bijzonder voordelige prijzen.

Arnhem, 10 October 1838.

J. BENJAMINS.

Te *Arnhem*, bij *C. A. THIEME*, *Boekdrukker*.

J. CIKOT EN COMP., in Lakens en Mr. Kleedermakers,

Grootestraat te Nijmegen.

Nemen de vrijheid zich bij de Heeren, uitmakende de *Regterlijke Magt*, aan te bevelen tot het, tegen zeer billijke prijzen, leveren der *NIEUWE COSTUMES*, volgens het Model.

• Bij *R. J. SCHIERBEEK, JUNIOR*, te *Groningen*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

I. *NOORDSCHE BLOEMEN*. Uitgelezen Verhalen van *M. SAGOSKIN*, *A. BJELKIN*, *TH. BULGARIN* en *N. ARESCHNI*, a f 2,30.

Deze verhalen van Russischen oorsprong, door met zeer bekende schrijvers geschreven, zullen aan het lezend publiek zeer welkom wezen.

II. *J. E. LEHMANN*, *WENKEN* over den *OMGANG MET KRANKZINNIGEN* voor allen, die met hen in aanraking komen. Voorts debiteert hij met succes:

III. *M. SAGOSKIN*, de *RUSSEN* in 1812, 2 Deelen, a f 4,80.

IV. Deelen, de *RUSSEN* in 1812, 2 Deelen, a f 5,20.

V. *L. E. A. J.*, de *REISKUUR*, 2 Deelen, a f 6,00.

VI. *W. H. F. ELLER*, de *VEROVERING VAN JERUZALEM*, a f 3,00.

Men zie hierover de onderscheidene *gunstige Recensien*, geplaatst in de *Algem. Nederl. Letteroefeningen*, *Boekzaal*, *Gids*, *N. Ned. Letteroefeningen*, enz.

• Bij den *Akademie-drukker J. OOMKENS*, te *Groningen*, is gedrukt en alom te bekomen:

Prof. *P. H. O. F. S. T. E. D. E.* de *CR. O. O. T.* *Christelijke MENSCHENLIEDE*, a f 0,75.

Prof. *P. VAN LIMBURG BROUWER*, *D. I. O.* *P. H. A. N. E. S.*, 1ste deel, a f 2,80.

Pred. *P. BOELEES*, over *Staatsregt, Hervormd Kerkbestuur en Separatisme*, a f 2,80.

Woorden des *EEUWIGEN* *LEVENS*, a f 2,00.

Pred. *G. H. VAN S. E. N. D. E. N.*, 's *Konings* 66ste verjaardag, *Godsdienstig geijerd te Zwolle*, a f 0,40.

Pred. *R. D. A. M. S. T. E.*, *Geschiedkundige Beschouwing van het Geloof aan een LEVEN NA DIT LEVEN*, a f 0,50.

Dr. *J. H. R. E. D. I. N. G. I. U. S.*, *Gz.*, *Leidraad voor ARMBESTUREN en DIAKENEN*, a f 0,60.

J. S. M. A. G. N. I. N., *Geschiedkundig overzicht van DREN- T. H. E.*, 1ste Stuk, a f 1,80.

Dr. *M. D. A. S. S. E. N.*, *J. H.*, *Herinneringen aan Noordelijk D. U. I. T. S. C. H. L. A. N. D.* en *S. C. A. N. D. I. N. A. V. I. E. N.*, 2 Deelen, a f 5,50.

Dr. *E. J. F. M. E. I. J. E. N.*, *Reize om de AARDE*, vertaald door *Dr. S. T. R. A. T. I. N. G. H.*, (in 2 Deelen), 1ste Deel, a f 3,90.

C. M. E. I. J. B. O. O. M., *Beginselen der T. E. E. K. E. N. K. U. N. D. E.*, met 50 groot folio Platen, a f 7,50.

J. J. A. P. P. E., *Topographisch T. E. E. K. E. N. B. O. O. K.*, met 70 gekleurde Teekeningen, a f 3,00.

D. H. O. R. I. X., *Handleiding voor L. I. K. E. U. R. S. T. O. K. E. R. S.*, *P. A. R. F. U. M. E. U. R. S.* en *C. H. O. C. O. L. A. T. E. - F. A. B. R. I. K. E. U. R. S.*, door *Apotheker F. G. E. B. A. V. I. N. G.*, a f 3,00.

Verhandeling over de *D. R. O. N. K. E. N. S. C. H. A. E.*, a f 0,90.

R. B. E. N. N. I. N. K. J. A. N. S. S. O. N. I. U. S., *GRUNOOS Z. E. G. E. F. E. E. S. T.* (28 Augustus 1838), a f 0,25.

D. I. E. S. T. E. R. W. E. G., *Leer- en Leesboek over G. O. D.* en den *M. E. N. S. C. H.*, a f 0,25.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*, den 17, 24, 26, 29 en 31, des morgens ten 7 ure.

Van *Arnhem* naar *Dusseldorp*, den 17, 20, 22, 25, 27 en 30, des morgens ten 7 ure.

Van *Arnhem* naar *Keulen*, den 17, 22 en 27, des morgens ten 7 ure.

Van *Keulen* naar *Dusseldorp* en *Arnhem*, den 19, 24 en 29, des morgens ten 7 ure.

Van *Dusseldorp* naar *Arnhem*, den 19, 24 en 29, des morgens ten 10 ure, en den 17, 22 en 27, des morgens ten 8 ure.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*, den 18, 20, 25, 28 en 30, des morgens ten 9 ure, en den 23 des morgens ten 5 ure.